Hjälpmedel - Kommunikationshjälpmedel - Instruktion. Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Kommunikationshjälpmedel	**Dokumentkategori:** Instruktion	**Omfattning:** Hälso- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Hälso och sjukvårdsdirektör	**Dokumentansvarig:** Samordnare Hjälpmedel	**Beslutsinstans:** Hälso och sjukvårdsdirektör
Diarienummer:		**Datum för översyn:** Se giltigt t.o.m. ovan

Innehåll

1. Syfte och omfattning 2
2. Beskrivning 2
2.1. Robusta kommunikationshjälpmedel (låg och högteknologiska)....2
2.2. Hjälpmedel som stöd vid bildkommunikation 3
2.3. Avancerade hjälpmedel för att styra dator, surfplatta eller telefon .3
2.4. Enkla hjälpmedel för att styra dator, surfplatta eller telefon 4
2.5. Stativ för dator, surfplatta, telefon eller kommunikationshjälpmedel4
2.6. Hjälpmedel till och för att hantera dator, telefon eller surfplatta (synhjälpmedel)....4
2.7. Hjälpmedel som stöd vid läs- och skrivsvårigheter 5
2.8. Hjälpmedel - Aktivitetsprogram 5
2.9. Råd i förskrivningsprocessen 5
2.9.1. Utprovning 5
2.9.2. Uppföljning....5
3. Kommunikation och implementering....6
4. Medverkande och granskare 6

1. Syfte och omfattning

Bedömningskriterier för produktområde Högteknologiska kommunikationshjälpmedel som primärt förskrivs av KOM-X.
Övergripande rutin ”Hjälpmedel, Hälso- och sjukvård. Region Gävleborg Platina ID 09- 63297” är styrande.

2. Beskrivning

2.1. Robusta kommunikationshjälpmedel (låg och högteknologiska)

- Textbaserade
- Bildbaserade
- Symbolbaserade

Kriterier:

- Kan förskrivas till patienter med betydande kommunikationssvårigheter som påverkar delaktigheten i vardagen och där behovet inte kan tillgodoses med enklare alternativ som tex. bokstavskarta, kommunikationsbok och talknapp.

- Kommunikationshjälpmedlet ska påtagligt öka patientens möjlighet till aktivitet, delaktighet och självständighet i när eller fjärrkommunikation. Individuella mål ska beskrivas.
- Vårdnadshavare och annan övrig nära person ska ha förmåga att lära sig hjälpmedlet och delta på implementeringstillfällen. Önskvärt att övrigt nätverk till barn deltar. Vuxna patienter ska ha förmåga att lära sig hjälpmedlet alternativt ha ett nätverk med förmåga att lära sig hjälpmedlet och delta på implementeringstillfällena.
- Vid pågående språkutveckling ska användandet av hjälpmedlet ske dagligen. Vid förlust av tal och språk ska användandet av hjälpmedlet vara regelbundet.

Viktig information:
- Enheter som förskrivs för kommunikation ska endast användas för detta syfte. Förskrivna enheter är regionens egendom. Patienten får inte själv ändra inställningar eller ladda ner appar på enheten.
- Ansvar för att uppdatera kommunikationsenhet och förskrivna appar lämnas över till vårdnadshavare/patient.

2.2. Hjälpmedel som stöd vid bildkommunikation

- Bildstödsprogram till dator

Kriterier:
- Behov av bildstödsprogram i hemmet som behöver provas ut, anpassas och följas upp.
- Behovet ska inte kunna tillgodoses av tillgängliga gratisprogram.

Viktig information:
- Patienten behöver ha enheten som programmet förskrivs till.
- Patient/vårdnadshavare har ansvar för att kontakta förskrivare om behovet ändras.

2.3. Avancerade hjälpmedel för att styra dator, surfplatta eller telefon

- Huvudmus
- Ögonstyrning
- Röststyrning

Kriterier:
- Behov av ett avancerat alternativ sätt att styra dator/surfplatta/telefon som inte kan tillgodoses av enklare åtkomstmetoder.
- Hjälpmedlet ska påtagligt öka patientens möjlighet till aktivitet, delaktighet och självständighet i när eller fjärrkommunikation. Individuella mål ska beskrivas.

2.4. Enkla hjälpmedel för att styra dator, surfplatta eller telefon

- Alternativa tangentbord
- Alternativ datormus
- Pekdon

Kriterier:

- Behov av alternativ åtkomstmetod som behöver provas ut, anpassas och följas upp.
- Hjälpmedlet ska öka patientens möjlighet till aktivitet, delaktighet och självständighet. Individuella mål ska beskrivas.

2.5. Stativ för dator, surfplatta, telefon eller kommunikationshjälpmedel

- Monteringslösning för dator, surfplatta, telefon eller kommunikationshjälpmedel.

Kriterier:

- Behov av stativ för att vid användning få god position av dator, surfplatta, telefon eller kommunikationshjälpmedel.
- Patienten har ett hjälpmedel förskrivet eller en fungerande dator, surfplatta eller telefon.

2.6. Hjälpmedel till och för att hantera dator, telefon eller surfplatta (synhjälpmedel)

- Tangentbord med tydlig kontrast
- Datorskärm
- Monitorarm
- Punktdisplay
- Punktdisplay med inmatning
- Punktskrivare
- Skärmläsningsprogram
- Förstoringsprogram med talsyntes

Kriterier:

- Patienten är inskriven på syncentralen
- Behov av synanpassningar som behöver provas ut, anpassas och följas upp.

- Hjälpmedlet ska öka patientens möjlighet till aktivitet, delaktighet och självständighet. Individuella mål ska beskrivas.

2.7. Hjälpmedel som stöd vid läs- och skrivsvårigheter

- Talsyntes
- Skrivprogram med bildstöd

Kriterier:

- Behov av läs- och skrivprogram som behöver provas ut, anpassas och följas upp.
- Hjälpmedlet ska öka patientens möjlighet till aktivitet, delaktighet och självständighet. Individuella mål ska beskrivas.

Viktig information:

Patienten behöver ha enheten som programmet förskrivs till.

Patient/vårdnadshavare har ansvar för att kontakta förskrivare om behovet ändras.

2.8. Hjälpmedel - Aktivitetsprogram

- Datorspel för inträning av hjälpmedel.
- Appar

Kriterier:

- Patienten har stora funktionsnedsättningar att det inte finns program på öppna marknaden som kompatibelt med styrsättet.
- Hjälpmedlet ska påtagligt öka patientens möjlighet till aktivitet, delaktighet och självständighet i när eller fjärrkommunikation. Individuella mål ska beskrivas.

Viktig information:

- Behov av stödperson i omgivningen för att stötta i inträning och fortsatt användande av hjälpmedlet.

2.9. Råd i förskrivningsprocessen

2.9.1. Utprovning

Utprovning görs av Kom-X på vårdenhet eller i hemmet.
Låneförbindelse gås igenom och skrivs under av patienten.
Dokumentet lånevillkor gås igenom och lämnas ut.

2.9.2. Uppföljning

Uppföljning sker i enlighet med förskrivningsprocessen (2 kap. 3§ HSLF-FS 2021:52)
Uppföljning efter avslutat ärende ska ske minst vartannat år.

Patient/vårdnadshavare har ansvar för att återlämna hjälpmedlet om behovet inte finns längre.

3. Kommunikation och implementering

Dokumentet publiceras på samverkanswebben och är sökbart i Platina. Extra uppföljare ansvarar för att sprida dokumentet i sina respektive verksamheter. HVK kommunicerar ut dokumentet till privata vårdgivare med vårdavtal

4. Medverkande och granskare

Dokumentet har tagits fram av Hjälpmedelssamordnare tillsammans med förskrivare från KOM-X. Granskat av VEC för Vuxenhabiliteringen Gästrikland